

Sygn. akt VI U 887/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2014 r. w B.

na rozprawie

odwołania: B. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 5 marca 2014 r., znak: (...)

w sprawie: B. D.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu B. D. prawo do emerytury od dnia (...) r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginalnie właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 887/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu B. d. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczony nie udokumentował warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Pozwany nie zaliczył ubezpieczonemu okresu pracy w okresie od (...) r. do (...) r. w Zakładach (...) w B. z uwagi na braki formalne zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach dotyczącego tego okresu zatrudnienia.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury z uwagi na to, że przepracował ponad 15 lat w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując, że zaliczył ubezpieczonemu okres 3 lat i 7 miesięcy pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, urodzony (...), zatrudnił się w Zakładach (...) w B. w dniu 25.07.1983 r. na stanowisku tłoczarz-szlifierz. W angażu z dnia 25.07.1983 r. wpisano ubezpieczonemu stanowisko walcarz obręczy i błotników, ale wykonywał on taką pracę parę dni a następnie rozpoczął wykonywanie obowiązków szlifierza i tłoczarza. Ubezpieczony szlifował obręcze, pracował jako walcarz. Na początku wykonywał szlifowanie obręczy i błotników oraz pracę tłoczarza różnych części do rowerów. Ubezpieczony obsługiwał prasę. Czasami wykonywał pracę oczyszczacza części rowerowych i tłoczarza-zgrzewacza, łącząc części rowerowe. Wykonywał także pracę szlifierza szlifując obręcze. Ubezpieczony wykonywał więc w okresie zatrudnienia do 30.06.1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 8 godzin dziennie prace wskazane w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1983r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dział III pkt.14,46 i 78. Ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach. Nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Ubezpieczony pracował na wydziale W5 na którym wszyscy pracownicy pracowali w warunkach szczególnych na jednej hali, gdzie pracę wykonywali pracownicy na różnych stanowiskach pracy w tym spawacze, tłoczarze i pozostali pracownicy produkujący części do rowerów. Ubezpieczony nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Razem z ubezpieczonym pracowali świadkowie J. L. (ustawiacz pras do tłoczenia części rowerowych) i M. F. (galwanizer).

dowód: umowa o pracę, angaż i przeseregowania w aktach osobowych ubezpieczonego, zeznania świadków J. L. i M. F. oraz ubezpieczonego- e-protokół k.39 verte

W zaświadczeniu wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30.06. 1998r. wydanym przez pracodawcę wskazano, że ubezpieczony pracował jako walcarz obręczy i błotników, tłoczarz, oczyszczacz, tłoczarz-zgrzewacz i szlifierz wykonując stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę o której mowa w wykazie A dział III poz.14,46 i 78 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.

dowód: zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach w aktach rentowych.

Ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę(...) r.

dowód: wniosek w aktach rentowych ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych ubezpieczonego oraz w jego aktach rentowych, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków, bowiem były one zgodnie spójne, wzajemnie się uzupełniały z zeznaniami ubezpieczonego i znajdowały potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym, stąd ich zeznania stanowiły miarodajny dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie dowód. Zeznania ubezpieczonego, jako zgodne z zeznaniami świadków i znajdujące potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów, również zasługiwały na wiarę.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, zdaniem Sądu Okręgowego, w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczony w spornym okresie od (...) do (...) wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w dziale III pkt. 14,46 i 78 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1983r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozycja 14 cyt załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza prace przy obsłudze pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, walcarek gwintów i wiertel, ręcznej obróbce na gorąco oraz regeneracji oprzyrządowania kuźniczego. Pozycja 46 cyt załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza obsługę urządzeń do trawienia. Pozycja 78 cyt załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza natomiast szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2).

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące

warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy ubezpieczonego w spornym okresie w szczególnych warunkach o których mowa w dziale III pkt.14,46 i 78 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., to okres ten, łącznie z uznanym wcześniej przez organ rentowy okresem 3 lat i 7 miesięcy przekracza 15 letni okres wymagany przepisem art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku. Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez ubezpieczonego pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury, i dlatego, biorąc pod uwagę fakt, że złożył wniosek o emeryturę (...).(art.129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy w punkcie 2 wyroku orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na braki formalne świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, których usunięcie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem.

SSO Ewa Milczarek